

Pozityviosios komunikacijos scenarijus formuojant keturių įpročių modelį

Giedrė Kvieskienė¹, Sigita Burvytė²

¹ Vytauto Didžiojo universitetas, Švietimo akademija, T. Ševčenkos g. 31, 03113 Vilnius, giedre.kvieskiene@vdu.lt

² Vytauto Didžiojo universitetas, Švietimo akademija, T. Ševčenkos g. 31, 03113 Vilnius, sigita.burvyte@vdu.lt

Anotacija. Kompleksinė pagalba šeimai, emocinė terapija ir kompleksinė praktika yra nevie-nalytės sritys. Vienas iš šeimos terapijos ar kompleksinės pagalbos tikslų gali būti, pavyzdžiui, šeimos funkcionavimo įvairiuose lygmenyse gerinimas; tarpusavio supratimo stiprinimas ir emocinė šeimos narių parama; gebėjimų įveikti sunkumus ir problemos sprendimo strategijos įvairiose gyvenimo dilemose ir situacijose. Kompleksinė pagalba šeimai yra skirta padėti tė-vams geriau suprasti jų vaiko poreikius ir elgesį, įskaitant pozityviosios socializacijos scenarijus laimingam ir sveikam gyvenimui. Lyginamieji duomenys atskleidžia vaiko gerovės politikos ir kompleksinės pagalbos šeimai Lietuvoje sąstingį. Pozityvioji socializacija – pozityvių veiksmų politika (pozityviosios socializacijos scenarijai), kuriais remdamiesi tam tikri asmenys ar jų grupės koreguoja socializacijos subjektų elgseną, siekdami įtvirtinti kultūros pozityviuosius komponentus ir sudaryti užkardą visuomenei nepriimtinių šios kultūros elementų pasekmėms.

Esminiai žodžiai: *pozityvioji komunikacija, kompleksinė pagalba, keturių įpročių modelis.*

Įvadas

Per nepriklausomybės laikotarpį stebint žmoniškųjų išteklių (socialinio kapitalo, par-tnerystės), socialinės politikos indeksų, pozityviosios socializacijos scenarijų / metodikų panaudojimo rodiklius, siekiant vaiko bei visuomenės gerovės ir sumaniosios edukacijos vaiko gerovės srityje, padaryta pažanga yra nežymi. Vienintelė sritis, dėl kurios Lietuvos vaikų gerovės bendras reitingas pakilo, yra švietimas. Materialinės gerovės, elgesio ir rizikų bei būsto ir aplinkos srityse Lietuva tebėra tarp tų šalių, kurios užima paskutines vietas atitinkamuose reitinguose.

Vaiko liga, negalia, nesirūpinimas, hospitalizacija, atskyrimas nuo šeimos, gyvenimas neaprūpintoje, nesaugioje aplinkoje yra labai įtemptas vaikui, jo tėvams, artimiesiems, rūpintojams. Prieš 20 metų dr. Richardo M. Frankelio (1999), tyrinėjusio socialinę pagalbą ir medicinos edukaciją, sukurtas keturių įpročių klinikinis komunikacijos modelis 2014 m. buvo pritaikytas Indianos slaugos mokslininkų¹ atliktame tyrime, siekiant palengvinti ir tobulinti bendravimą onkologijos srityje. Tai pirmas kartas, kai dr. R. Frankelio sukurtas keturių įpročių klinikinės komunikacijos modelis pritaikytas slaugoje kaip labai efektyvus pagrindinis pozityviosios komunikacijos įgūdžių modelis, kuris padeda gydytojams ir slaugėms bendrauti su vaikais, pacientais ir padeda pasirengti emociškai sudėtingiems pokalbiams su vaikų tėvais. Adaptuotas pozityviosios komunikacijos įpročių modelis yra taikomas Socialinių industrijų ir komunikacijos magistro ir Socialinės pedagogikos magistro programų tyrimuose jau nuo 2005 m. Įrodymais, duomenimis ir sėkminga praktika pagrįstas keturių įpročių pozityviosios komunikacijos modelis yra taikomas ir diegiant švietimo pagalbos modelį, išbandomas su socialiniais pedagogais, socialiniais darbuotojais, dirbančiais su vaikais, slaugytojomis (Kvieskienė ir Burvytė, 2017; Kvieskienė, Kvieska ir Celiešienė 2018). Skirtingų Lietuvos vaiko gerovės politikos aspektų analizė leidžia teigti, kad vaikas yra nustumtas į socioedukacinės politikos pakraštį. Fragmentiškai vaiko gerovės politikai stinga nuoseklumo ir politinio palaikymo. Vaiko gerovės programa ir jos įgyvendinimo priemonių 2013–2018 m. planas neapima sveikatos, gyvenimo sąlygų, tolygaus švietimo (ugdymo), vaikų dalyvavimo, skurdo rizikos prevencijos klausimų.

Straipsnyje pristatomo tyrimo *tikslas*: atskleisti keturių pozityviosios komunikacijos įpročių modelio svarbiausius socialinius įgūdžius, kuriuos, pagal ikimokyklinio ugdymo programą dirbančių mokytojų požiūriu, reikėtų stiprinti.

Tyrimo rezultatams atskleisti išsikelti šie *uždaviniai*:

1. Išryškinti tiriamųjų požiūrį į aktualiausius keturių įpročių pozityviosios komunikacijos modelio žingsnius, kuriuos reikėtų stiprinti;
2. Palyginti globos šeimynoje ir ikimokyklinėse įstaigose dirbančių specialistų išskiriamų socialinių įgūdžių prioritetus.

Keturių įpročių pozityviosios komunikacijos modelis

Kaip patvirtina Indianos universiteto mokslininkų ir mūsų tyrimai (Kvieskienė, Čiužas, Vaicekauskienė, Šalaševičiūtė, 2015), nustatyta, kad taikydami keturių žingsnių pozityviosios komunikacijos modelį socialiniai pedagogai, kiti švietimo pagalbos specialistai, vaikų globėjai, licencijuoti slaugytojai informuoja apie žymius emocijų pokyčius pozityviosios tėvystės kursų, socialinių pedagogų konsultacijų su tėvais keturiuose srityse:

¹ Prieiga per internetą: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0738399114001426>

pasirengimo, bendravimo įgūdžių, santykių ir pasitikėjimo. Ankstesni R. M. Frankelio ir kitų tyrėjų atlikti tyrimai parodė, kad šis keturių įpročių pozityviosios komunikacijos modelis turi teigiamą ilgalaikį poveikį tiek gydytojui, tiek pacientui. Šis modelis yra plačiai naudojamas Jungtinėse Amerikos Valstijose ir kitose šalyse, apmokant gydytojus ir slauges. Lietuvoje mūsų tyrėjų naudojamas keturių įpročių pozityviosios komunikacijos modelis (adaptuotas modelis, žr. lentelę) susideda iš keturių žingsnių:

1. Investuokite į pokalbio (konsultacijos) pradžią ir taisyklių nusistatymą;
2. Naudokitės ir demonstruokite vaiko (kliento) interesų prioritetą ir perspektyvą;
3. Demonstruokite empatiją;
4. Apibendrinkite pasiūlymus konsultacijos, vizito pabaigoje.

Kiekvienas iš šių mokslininkų siūlomo keturių įpročių pozityviosios komunikacijos modelio žingsnis prisideda prie geresnės vaikų globos, socialinės komunikacijos, sergančių vaikų priežiūros, turinčių negalią vaikų integracijos. Atsižvelgdami į vaiko, jo tėvų, globėjų poreikius, geriau suprasime vaiko ir pagalbos profesionalų, kurie prisideda prie geresnių ugdymo ir gydymo rezultatų, poreikius ir socialinį atsaką, o mūsų tyrimai patvirtina, kad išskirtus dvidešimt tris įgūdžius galime papildyti mūsų studentų aprašytais papildomais trumpalaikės ir ilgalaikės intervencijos, tėvų įtraukimo ir empatijos, tėvų ir globėjų įsitraukimo ir pozityviosios socializacijos scenarijais. Iš situacijų aptarimo ir sėkmės atvejų analizės galima daryti išvadą, kad švietimo pagalbos profesionalų gebėjimas taikyti keletą naujų komunikacijos strategijų bendradarbiaujant su tėvais, išgyvenančiais emociškai sunkias situacijas, yra veiksmingas būdas išsiaiškinti neįkainojamą sveikatos priežiūros, slaugos ir tėvų santykių poreikį. Jei slaugytojai nepalaiko su tėvais glaudžių ryšių perteikdami savo žinias dėl vaiko globos, gali būti pažeisti vaikai. Indianos universiteto mokslininkai atliko kokybinį tyrimą, siekiant nustatyti tėvų ir rūpintojų suvokimą ir bendradarbiavimo su slaugytoju patirtį. Bendrojo bendravimo teorija buvo šio tyrimo rezultatas, apimantis apklausas, klausymą, paaiškinimą, pasisakymą, supratimą ir vaidmenų derybas, kad būtų pasiekti vaiko priežiūros plano ir pozityviosios komunikacijos scenarijai bei abipusio supratimo rezultatai. Švietimo pagalbos specialistas, o pirmiausia socialinis pedagogas turi suvokti tėvų supratimą apie bendravimą dirbant su šeimomis, kad optimizuotų jų teikiamą priežiūrą. S. Burvytė (2018) išryškino socialinės pedagoginės pagalbos tėvams, ugdant jų pozityvios tėvystės įgūdžius, siekiant padėti vaikams ugdytis harmoningai nuo pat vaikystės svarbą, nes tik kas dešimtas žmogus save laiko laimingu ir yra patenkintas savo gyvenimo kokybe. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad žmonių socialinio gyvenimo kokybės įsivertinimas yra susijęs su vaikystės potyriais socialinėje srityje. Vaikystės potyriai yra susiję ir su kitais žmonėmis, tai lemia ir socialinių įgūdžių išsiugdymą bei gyvenimo kokybės potyrius socialinėje plotmėje, todėl svarbu padėti vaikams nuo pat ankstyvos vaikystės ugdyti keturių įpročių pozityviosios komunikacijos įpročius bendraujant su pedagogais ar kitais pagalbos vaikui specialistais.

Tyrimo metodologija ir tyrimo rezultatų analizė

Tyrimo metodologija. Konceptualusis tyrimo modelis leidžia geriau suvokti tyrimo proceso eigą, nagrinėjamus objektus, problemas ir jų tarpusavio ryšius. Tyrimo konceptualusis modelis formuojamas remiantis išsikeltais tyrimo uždaviniais ir bendra tyrimo struktūra.

Tyrimo metodai. Tyrime buvo taikoma mokslinės literatūros analizė, pokalbiai, grupės diskusija ir struktūrinis interviu, skirtas patikrinti, kokios yra sutapimo tendencijos tarp Indianos mokslininkų aprašyto pozityviosios komunikacijos modelio ir Lietuvos profesionalų akcentuojamų prioritetų. Struktūrinio interviu metu apklausti inovatyvūs mokytojai, dirbantys pagal ikimokyklinio ugdymo įstaigų programas (20 respondentų), ir socialiniai darbuotojai bei socialiniai pedagogai, dirbantys globėjai reorganizuotų („N“) globos namų šeimynose, prašant išskirti prioritetus keturių įpročių pozityvios komunikacijos modelyje.

Tyrimo dalyviai. Tiriamąją imtį sudaro „X“ miesto mokytojai, dirbantys pagal Ikimokyklinio ugdymo programą, 20 socialinių pedagogų, socialinių darbuotojų, specialieji pedagogai ir psichologai, tiesiogiai dirbantys reorganizuotoje globos namų šeimynoje, visi darbuotojai, tiesiogiai susiję su vaikų gerove. Struktūriniam interviu atsirinkti 20 šeimynose dirbančių darbuotojų, iš kurių 11 darbuotojų stažas yra iki 5 metų, 8 darbuotojų stažas iki dešimties metų ir vienas darbuotojas dirba įstaigoje 40 metų. Palyginimui buvo atsirinkta 20 ikimokyklinių įstaigų darbuotojų, kurių 6 darbuotojų stažas yra iki penkerių metų; 12 – nuo 7 iki 10 metų ir du darbuotojai dirba įstaigoje 40 metų.

Tiriamųjų charakteristikos. Tiriamieji pasirinkti neatsitiktinai – tai tie pedagogai, kurie dalyvavo tęstiniuose mokymuose ir savo sukauptą gerąją darbo patirtį pristatė konferencijoje.

Tiriamoji imtis leidžia įsigilinti ir sužinoti pagrindines problemas, vertinant bei lyginant subjektyvią tiriamųjų nuomonę. Tyrimas buvo atliktas 2018 m. spalio–lapkričio mėnesiais.

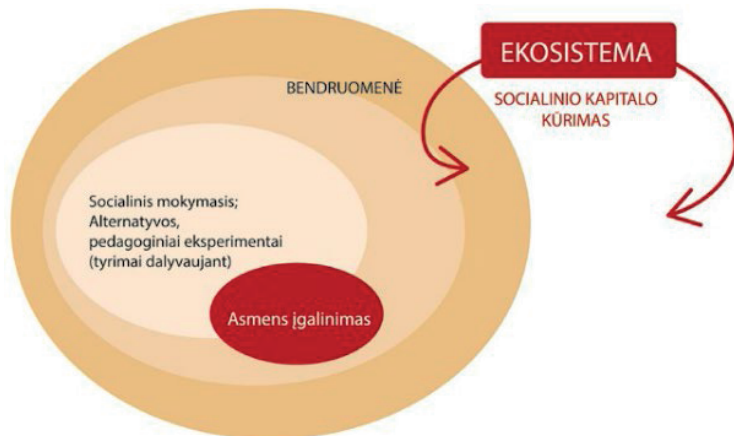
Atliekant tyrimą buvo laikomasi K. Kardelio (2007) išskirtų pagrindinių tyrimo etikos principų: garantuotas anonimiškumas ir konfidencialumas. Tiriamesiems pateikus pozityviosios komunikacijos keturių įpročių modelį buvo paprašyta pažymėti, kuriame etape reikėtų stiprinti pedagogų ir pagalbos vaikui specialistams kompetencijas.

Lentelė

Pozityviosios komunikacijos keturių įpročių modelis

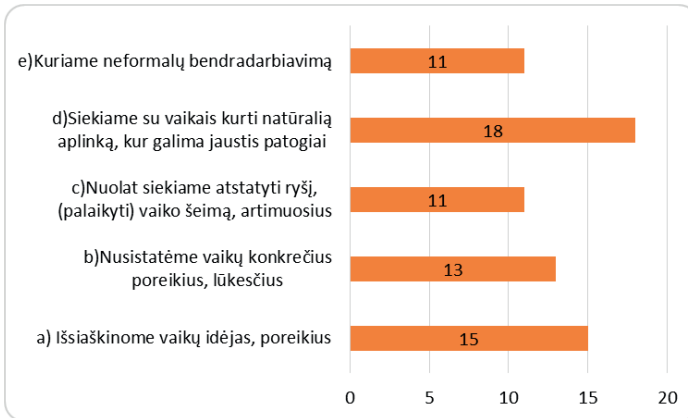
Formuokite įpročius	Ugdykite įgūdžius
1. Investuokite į pradžią ir taisyklių nusistatymą	Kurkite psitikėjimu grįstą ryšį su vaikais (1); 19 ikimokyklinių įstaigų auklėtojų (IA), 18 šeimos darbuotojų (ŠD). Sukelkite rūpestį bendromis problemomis; leiskite vaikams žinoti, ko jie gali tikėtis ateityje ir kokios natūralios elgesio pasekmės (2). 15 (IA); 17 (ŠD); Individualumo supratimas ir palaikymas (3), neformali aplinka (4), neformali lyderystė ir partnerystė (5). 14 (IA); 16 (ŠD)
2. Naudokitės ir demonstruokite vaiko (kliento) interesų prioritetą ir perspektyvą.	Išsiaiškinkite vaiko idėjas, poreikius (6); 19 (IA); 20 (ŠD); Nusistatykite kliento (paciento) konkrečią užklausą ar tikslą (7); 17 (IA); 19 (ŠD); Ištirti poveikį kliento (vaiko) biologinei šeimai, artimiesiems (8). 15 (IA); 16 (ŠD); Natūrali aplinka, gamta ir galima jaustis patogiai (9); 14 (IA); 16 (ŠD); Neformalus bendradarbiavimas, paprastos, natūralios medžiagos (10), 14 (IA); 15 (ŠD)
3. Demonstruokite empatiją	Būkite atviri kliento (vaiko) emocijoms (11); 19 (IA); 20 (ŠD); Savo teiginius išsakykite nuoširdžiai (12); 17 (IA); 18 (ŠD); Perteikite jautrų susirūpinimą neverbaliniame lygmenyje (pauzės, prisilietimai, veido išraiška (13); 14 (IA); 16 (ŠD); Draugiška aplinka, daug vizualių detalių ir sudaryta galimybė dalyvauti pačiam (rankos, akys, širdis) (14); 14 (IA); 15 (ŠD); Nedaug šaltų spalvų; yra „kur save padėti“ (tikslinga veikla) (15); 13 (IA); 15 (ŠD)
4. Apibendrinkite pasiūlymus konsultacijos, vizito pabaigoje	Pristatykite pozityviosios socializacijos scenarijų (16), 19 (IA); 20 (ŠD); Pagalbos planą (17), 17 (IA); 18 (ŠD); Išsiaiškinkite siūlomų priemonių ir užsiėmimų, konsultacijų pagrindus (18); 14 (IA); 16 (ŠD); Apibendrinkite artimiausią planą (19) ir pozityviosios komunikacijos scenarijų (20). 13 (IA); 15 (ŠD); Daug bendradarbiaujančių, palaikančių asmenų; neformalių jungčių (21); tinkloveikla (22), 13 (IA); 14 (ŠD); Socialinė klasterystė (23); 14 (IA); 12 (ŠD)

Tam, kad sumaniaji edukacija būtų įgalinta, ji turi susidėti iš pilietinės edukacijos, socialinės komunikacijos ir pozityviosios socializacijos ir veikti per subalansuotą 3D modelį (daugiafunkčę, daugiasektorinę ir daugiakriterę paradigmą) ugdymo institucijoje, kuri iš esmės atsiskleidžia sumanosios specializacijos kryptyje: įtraukti ir kūrybinga visuomenė.

1 pav. Modelis vaiko gerovei ir šeimų įgalinimui (Kvieskienė, 2007)

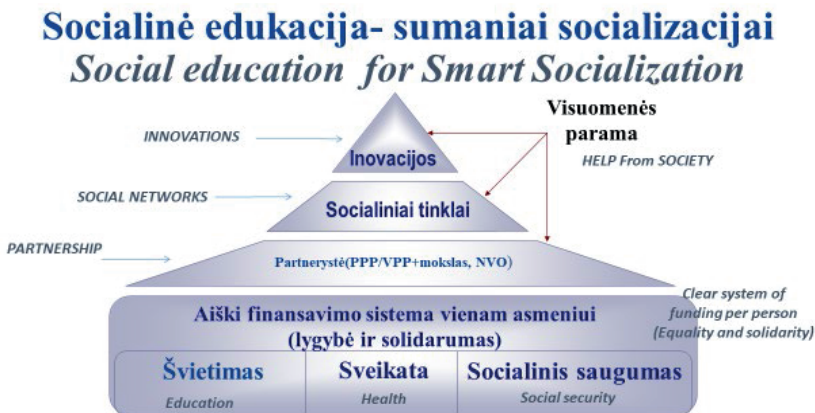
Tam, kad vaiko gerovės politika pajudėtų iš socialinės politikos periferijos, būtina parengti integruotą ir holistinę nacionalinę strategiją. Todėl „būtina stiprinti vaikų teises ir rinktis į vaiką orientuotą požiūrį <...> suformuluoti aiškius įrodymais pagrįstus politikos tikslus <...> skatinti integruotą ir koordinuotą politikos formavimą ir taikymą <...> įtraukti vaikus tarp pagrindinių socialinės politikos temų“ (Frazer ir Marlier, 2012, 21, 22). Grupių diskusijų metu informantai akcentavo taisyklių nustatymą, ryšius su šeima, kurie išlieka problemiški ne tik šeimynų, bet ir ikimokyklinių įstaigų darbuotojams. Šeimynose vaikai dažniausiai jaučia nostalgiją namams, kur gyveno, nesupranta, kodėl tėvų nėra šalia. Bendrauti su biologine šeima yra sudėtinga, komunikacija nestabili, sunku kurti ryšį – tai yra be galo sudėtingas ir be galo jautrus dalykas. Ikimokyklinių įstaigų darbuotojai akcentavo, kad tėvai nesidomi vaikų pasiekimais, menkai lanko ugdymo užsiėmimus, dažniausiai turi daug pageidavimų, bet vengia spręsti vaikų sutrikimų diagnozavimo ar aptarti elgesio sutrikimų problemas. Investavimas į pradžią ir taisyklių nusistatymą tolygiai išskirti ir sulaukė daugiausia komentarų tiek iš ikimokyklinėse įstaigose, tiek globos šeimynų darbuotojų. Tik analizuojant investavimo į proceso pradžią atsakymai buvo tokie pat tiek ikimokyklinių įstaigų darbuotojų, tiek šeimynų darbuotojų (žr. 2 pav.).

2 pav. Investuokite į pradžią ir taisyklių nusistatymą

Apibendrinus struktūrinio interviu metu gautus rezultatus, galima pastebėti, kad darbuotojai, investuodami į taisyklių gyvenant bendruomenėje nustatymą, pirmenybę teikia pasitikėjimu grįstam ryšiui: 15 (IA); 19 (ŠD), vaiko individualumo supratimui ir palaikymui: 15 (IA), 17(ŠD). O 14 (IA) ir 17 (ŠD) darbuotojų svarbu sutelkti vaikus per rūpestį bendromis problemomis. Informantai nurodė, kad jiems buvo svarbu skatinti vaikus sužinoti, ko jie gali tikėtis ateityje (15 (IA); 17(ŠD) darbuotojų) ir kurti šeimingą neformalią aplinką (15 (IA), 13 (ŠD) darbuotojų). Grupių interviu metu, darbuotojų nuomone, yra svarbu vaiką išmokyti laikytis bendrų taisyklių, darbuotojai su tuo teiginiu sutinka ir išsikėlė prioritetus, kaip jie prie tų galiojančių taisyklių pratina vaikus. Svarbiausia jiems pasirodė sukurti artimą ryšį su vaikais, kad jie turėtų galimybę pasitikėti, sutelkti vaikus kurti šeimingą aplinką ir bendrai spręsti iškilusias problemas.

Taigi siekiant, kad švietimo pagalba iš tiesų veiktų, būtina subalansuoti švietimo, sveikatos ir socialinio saugumo sričių finansavimą, kad jos veiktų papildydamos viena kitą.

3 pav. Socialinė edukacija-sumaniajai socializacijai

Visose srityse, išskyrus sveikatą, Lietuva yra tarp šalių, kurių reitingai žemiausi. Pagal bendrą reitingą Lietuva tarp 29 šalių užima priešpaskutinę vietą. Paskutinės ataskaitos (UNICEF, 2013) autoriai pakoregavo savo modelį ir pasirinko analizuoti ne septynias, o penkias vaiko gerovės sritis: materialinė gerovė, sveikata ir saugumas, švietimas, elgesys ir rizikos, būstas ir aplinka.

Išvados

1. Vaiko gerovės analizė atskleidžia, kad Lietuvos įstatymai nėra suderinti su Jungtinių Tautų dokumentais, Vaiko teisių konvencija, nėra stebėsenos bei informacijos rinkimo ir vertinimo sistemos.

2. Atkūrus nepriklausomybę, buvo pereita prie valstybės atsakomybės mažinimo vaiko aprūpinimo srityje.

3. Vaikus auginančios šeimos sudaro labiausiai nepasiturinčių visuomenės narių grupę.

4. Socialinės paramos politika remiasi politikų nustatytu skurdo lygiu; minimalus pragyvenimo lygis neatitinka realių poreikių.

5. Valstybei orientuojantis į socialinės paramos skyrimą, atsižvelgiant į pajamas ir turtą, bendra parama šeimai mažėja.

6. Vaikų teisė į ikimokyklinę priežiūrą susiaurėjo, nes nepakanka ikimokyklinio ugdymo institucijų miestuose. Pagal koncepciją socialinių paslaugų vaikui ir jo šeimai finansavimas atskirose savivaldybėse yra labai nevienodas.

7. Daugelis savivaldybių dar nekuria vaikui ir šeimai skirtų kompleksinių socioeducacinių paslaugų tinklo ir naudojami fiksuotų valstybės institucijų paslaugomis.

8. Švietimo pagalbos specialistai dėl vykdomos „etatinės mokyklos reformos“ yra prilyginti pagalbiniam personalui.

Literatūra

Burvytė, S. (2018). Žmogaus socialinio gyvenimo kokybės įsivertinimo ir vaikystės potyrių sąsajos = Interrelationship between the self-assessment of social life quality and childhood experience of a person. *Socialinis ugdymas*, 48(1), 50–69. ISSN 1392-9569. eISSN 2351-6011 DOI: 10.15823/su.2018.04. [SocIndex; IndexCopernicus; SocINDEX with Full Text]

Fisher, M. J., Broome, M. E., Friesth, B. M. (2014). The effectiveness of a brief intervention for emotion-focused nurse – parent communication. Prieiga per internetą: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0738399114001426>

Frankel, R. M. & Stein, T. (1999). Getting the Most out of the Clinical Encounter: The Four Habits Model. *The Permanente Journal*, 3(3), 79-88. Prieiga per internetą: <https://www.thepermanentejournal.org/files/Fall1999/habits.pdf>.

- Kvieskienė, G. ir Burvytė, S. (2017). *Positive Parenting through Smart Socialization*. Prieiga per internetą: https://www.researchgate.net/...Positive_Parenting_through_Smart_Socialization/.../Po
- Kvieskienė, G. (2010). Socialinės politikos paradoksai: tarp išgyvenimo ir kokybės. *Socialinis ugdymas*, 24, 57–69. ISSN 1392-9569. [SocINDEX with Full Text (EBSCO), SocINDEX (EBSCO), TOC Premier (EBSCO)].
- Kvieskienė, G. (2009). Ugdymo paradoksai: tarp reformos ir krizės. *Socialinis ugdymas*, 9(22), 17–35. ISSN 139-9569, [SocINDEX with Full Text (EBSCO), SocINDEX (EBSCO), TOC Premier (EBSCO)].
- Kvieskienė, G. ir Gorlanova, J. (2008). Sociocultural integration challenges in modern society: based on hypothesis and research hoc Advisory group on policies and practices for teaching sociocultural diversity ED-DS (2006). *Socialinis ugdymas*, 5(16), 5–30. ISSN 1392-9569 [SocINDEX with Full Text (EBSCO), SocINDEX (EBSCO), TOC Premier (EBSCO)].
- Kvieskienė, G., Briedis, M., Burvytė, S., Celiešienė, E. ir Čiužas, R. (2016). *Sumaniosios edukacijos diskursas : Kauno rajono savivaldybės ugdymo institucijų optimizavimas: mokslo studija*. Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, 209 p. ISBN 9786094711138. Prieiga per internetą: <gs.elaba.lt/object/elaba:25310104/25310104.pdf>.
- Kvieskienė, G., Čiužas, R., Vaicekauskienė, V. ir Šalaševičiūtė, R. (2015). *Kompleksinė pagalba neįgaliems asmenims. Mokslo studija*. Vilnius, 196 p. Prieiga per internetą: http://elaba.lvb.lt/ELABA:eLABa_Repository:ELABAPDB11684155.
- Kvieskienė, G., Indrašienė, V. ir Merfeldaitė, O. (2006). Socialinės pedagoginės pagalbos komandos narių atrankos kriterijai. *Pedagogika*, 83, 103–108. ISSN 1392-0340 [EBSCO Information services of databases, <http://www.ebsco.com>; Modern Language Association Bibliography: [http:// International Bibliography: http:// www. mla.org](http://InternationalBibliography.org)].
- Kvieskienė, G., Kvieska, V. ir Celiešienė, E. (2018). Viešojo, nevyriausybinio ir privačiojo sektorių socialinė komunikacija. In *Gerosios praktikos pavyzdžiai ir jų analizė. Mokslo studija*. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla.

Positive Communication Scenario for the Formation of a Four-habit Model

Giedrė Kvieskienė¹, Sigita Burvytė²

¹ Vytautas Magnus University, Education Academy, T. Shevchenko St. 31, LT-03113 Vilnius, Lithuania, giedre.kvieskiene@vdu.lt

² Vytautas Magnus University, Education Academy, T. Shevchenko St. 31, LT-03113 Vilnius, Lithuania, sigita.burvyte@vdu.lt

Summary

Integrated family support, emotional therapy and integrated practice are heterogeneous areas. One goals of family therapy or complex assistance can be, for example, improving the functioning of the family at various levels; Strengthening mutual understanding and emotional support from family members; Ability to solve problems and develop problem solving strategies in different life situations. Family Assistance is designed to help parents better understand their child's needs and behavior, including positive socialization scenarios for a happy and healthy life.

The sample is comprised of X-city teachers working according the pre-school curriculum and social educators, social workers, special educators and psychologists – those working with children, working in families and therefore particularly concerned with child well-being. During the study, 40 subjects were interviewed. Following the presentation of the Four-habit model of Positive Communication by the researchers, it was asked to highlight the steps to be taken to strengthen the competencies of teachers and child care professionals.

The analysis of child welfare reveals that Lithuanian laws are not harmonized with the UN documents, the Convention on the Rights of the Child, there is no monitoring and information collection and evaluation system.

Keywords: *positive communication, complex help, model of four habits in positive communication.*

Gauta 2018 12 01 / Received 01 12 2018
Priimta 2018 12 05 / Accepted 05 12 2018